

ideaal, dat eerst in het transpersonalisme moest worden overgeheveld, om den staatsdwang met de idee der vrije persoonlijkheid tot hogere identiteit te brengen, een schans op te werpen tegen de consequentie van het staatsabsolutisme, dat slechts de resultante is van de verflauwing der grenzen tusschen rechtskring en zedelijken kring.

Doch — hoezeer de organische gedachte op zichzelf ons ook sympathiek is — zij is in de idealistische opvatting van het transpersonalisme vergiftigd. Tegen het Hegeliaansche staatsabsolutisme, tegen de absolutistische cultuurstaatsidee, waarin de idee der zedelijke vrijheid als absolute geest hare bekroning moet vinden, baat het niets de persoonlijkheid zelve als dam op te werpen. De humanistische transpersonale wilsleer ruimt de laatste grenzen tusschen individu en gemeenschap op. In den wil van de gemeenschap is de wil van het individu opgeheven²⁴). Dit is de consequentie van het objectief idealisme en daarin openbaart zich de antinomie van zijn uitgangspunt, dat natuur en vrijheid in de objectieve Vernunft tot hogere eenheid wil brengen.

Dat, gegeven de transpersonale machtstaatsgedachte, — waarbij de zedelijke vrijheid der individueele personen in de staatspersoonlijkheid is opgenomen — van een volkenrecht, dat immers over geen machtsmiddelen beschikt, geen sprake meer kan zijn, zal vanzelf duidelijk wezen. Daarmede verwikkelt Binder's leer der staatssoevereiniteit zich in de bekende antinomie, dat de eene staat den anderen niet als gelijkgerechtigd naast zich kan erkennen, daar een veelheid van even soevereine staten noodwendig een rechtsorde boven de staten onderstelt, die hun onderlinge rechtsverhouding moet regelen. Maar daarmede is tegelijk een nieuwe antinomie geschapen in het eenheidspostulaat der Vernunft. De rede is in het objectief idealisme niet in staat de veelheid der staten zelve in haar zedelijke gemeenschapsidee als een eenheid te vatten. Het baat Binder niet, dat hij de volkenrechtelijke regelen als een statenethiek, als internationale moraal wil laten gelden²⁵). Want naar zijn eigen opvatting is de dwang een noodwendig middel, een *conditio sine qua non*, voor de verwezenlijking der gemeenschapsidee.

Dat bij dit alles de dubbele moraal²⁶), die in wezen niet anders is dan de capitulatie voor een zelf geschapen antinomie tusschen recht en zedelijkheid, weer haar intrede doet, behoeft ons niet te verwonderen.

De machtsgedachte, schijnbaar slechts als middel tot het doel der gemeenschap in de rechtsidee opgenomen, openbaart in de antinomie tusschen staats- en volkenrecht eerst helder de grond-antinomie in het geheele objectief idealisme, dat natuur en vrijheid door de rede wil verzoenen en daartoe de soevereine grenzen tusschen natuur, recht en zedelijkheid ter wille van de rede-continuïteit moet doorbreken. Het continuïteitsideaal in zijn Kantiaansche beperking is hier slechts aan de rede in plaats van aan het verstand toegewezen.

Wat tenslotte de voorspelde antinomie in Binder's opvatting van de rechtswetenschap betreft, zij hier slechts opgemerkt, dat Binder zich ten